

مقایسه لابراتواری میزان سختی یک نوع کامپوزیت Core، در دو روش مختلف قراردهی

فرامرز زکوی^{۱*}، سمیه حسینی طباطبائی^۲، فاطمه بهرام نژاد^۲، سهیلا صادقیان^۲، کاوه خلچ^۲،
مهدی پورمهدی بروجنی^۳

چکیده

زمینه و هدف: هدف از این مطالعه، مقایسه لابراتواری میزان سختی یک نوع کامپوزیت کور (Core) در بازسازی کامل دندان، در روش‌های قراردهی قطعه‌ای و توده‌ای (Bulk) بود.

روش بررسی: ده نمونه استوانه‌ای از کامپوزیت Clearfil Photo Core-Light Cure (Kuraray/Japan) که ترنسلوست و تکرنگ است، در سرنگ‌های انسولین تا ارتفاع نه میلی‌متر تهیه شد. نیمی از آنها با روش قرار دهی قطعه‌ای با قطعات دو میلی‌متری و نیمی از آنها با روش قراردهی توده‌ای ساخته شد. نوردهی با شدت 650 mw/cm^2 به مدت ۴۰ ثانیه بود. نمونه‌ها به طور طولی برش خورده و در اپوکسی رزین مانت شدند. میکروسختی ویکرز از سطح هر نمونه در عمق‌های ۱ تا ۹ میلی‌متری اندازه‌گیری شد.

یافته‌ها: میزان سختی عمق‌های معادل، در روش قراردهی توده‌ای بیشتر از روش قراردهی قطعه‌ای بود. در هر دو روش قراردهی، تفاوت معناداری در سختی بین عمق‌های یک تا نه میلی‌متری نبود.

نتیجه‌گیری: جهت دستیابی به عمق کیوریتگ مناسب در هر کامپوزیت، با توجه به ترکیب و رنگ آن، باید شرایط نوردهی استاندارد آن کامپوزیت خاص را رعایت نمود.

کلید واژگان: روش‌های قراردهی کامپوزیت، تست‌های سختی سنجی، کامپوزیت رزین، درجه تبدیل.

۱- استادیار گروه ترمیمی و زیبایی.

۲- دستیار تخصصی ترمیمی و زیبایی.

۳- استادیار گروه بهداشت و کنترل مواد غذایی.

۴- گروه ترمیمی و زیبایی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، ایران.

۵- گروه آموزشی بهداشت و کنترل مواد غذایی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران.

*نویسنده مسؤول:

فرامرز زکوی؛ گروه ترمیمی و زیبایی، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، ایران.

تلفن: ۰۰۹۸۹۱۲۳۴۵۳۷۲۸

Email: faramarz_za@yahoo.com

مقدمه

ترمیم‌های کامپوزیتی در دسترس است. به همین دلیل، هدف این مطالعه، مقایسه لبراتواری میزان سختی Clearfil Photo Core-Light Cure در بازسازی کامل دندان با استفاده از دو روش قراردهی قطعه‌ای و توده‌ای می‌باشد.

روش بررسی

تعداد ده نمونه اولیه، از کامپوزیت Clearfil (Single shade/ Photo Core Light Cure -Kuraray/JAPAN) ، Translucent در سرنگ-های انسولین مدرج (نوك سرنگ‌ها به‌وسیله تیغه بیستوری بریده شد)، در دو گروه پنج تایی به ترتیب زیر تهیه شدند. گروه اول: در این گروه کامپوزیت به صورت توده‌ای، طی یک مرحله تا ارتفاع نه میلی‌متر توسط متراکم‌ساز دستی (Condenser) قرار گرفت. اطراف لبه‌های بریده‌شده سرنگ انسولین با مژیک تیره، سیاه شد تا از رسیدن نور به کامپوزیت از طریق لبه‌های شفاف سرنگ جلوگیری شود. سر فوچانی سرنگ با نوار ماتریکس شفاف پوشیده شد. قبل از نوردهی به نمونه، اطراف سرنگ انسولین، در ناحیه کامپوزیت قرار گرفته و با فویل آلومینیومی پوشیده شد تا شرایط قرارگیری نوار ماتریکس فلزی در اطراف بازسازی گردد. سپس نوك دستگاه نوردهی (Ivoclar / Vivadent) Astralis 10 نوار شفاف قرار گرفت، و با شدت ۶۵۰ mw/cm² به مدت ۴۰ ثانیه (طبق دستور سازنده کامپوزیت) نوردهی شد. لازم به ذکر است که قبل از نوردهی به هر نمونه، شدت دستگاه نوردهی توسط رادیومتر (Coltolux / USA) اندازه‌گیری شد. سپس هر نمونه، در داخل سرنگ ماند و در جعبه‌ای تاریک قرار گرفت تا در معرض نور محیط قرار نگیرد.

گروه دوم: در این گروه، کامپوزیت به صورت قطعه‌ای، طی چندین مرحله تا ارتفاع نه میلی‌متر قرار گرفت. قطعه اول کامپوزیت با ارتفاع یک میلی‌متر و قطعات بعدی در

در سال‌های اخیر، استفاده از مواد کامپوزیت رزین به ویژه کامپوزیت‌های سخت‌شونده با نور (Light cure) در دندان‌های قدامی و خلفی، به دلیل تأمین نیازهای زیبایی بیماران افزایش یافته است (۱).

سخت شدن کامپوزیت رزین برای حصول اطمینان از ویژگی‌های فیزیکی - مکانیکی و عدم وقوع مشکلاتی که به دلیل سمی بودن ماده پلیمریزه‌نشده رخ می‌دهد، از اهمیت زیادی برخوردار است. پلیمریزاسیون ناکافی، استحکام ترمیم را به مخاطره انداخته و درجه اتحلال و جذب آب ماده را افزایش می‌دهد و به اثرات نامطلوبی مثل نشت لبه‌ای (Marginal leakage) (۲)، پوسیدگی‌های عودکننده (Recurrent caries) و واکنش پالپی منجر می‌شود (۳).

در مراجع و مقالات متعدد به‌طور مکرر بر استفاده از روش قراردهی قطعه‌ای با قطعات ۱/۵-۲ میلی‌متری هنگام کاربرد کامپوزیت‌ها تأکید شده است، چون این روش اثرات منفی C-Factor (Configuration Factor) و انقباض پلیمریزاسیون را کاهش می‌دهد (۱ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶).

یکی از معایب روش قراردهی قطعه‌ای کامپوزیت‌ها، زمان بر بودن و حساسیت تکنیکی بالای این روش به‌ویژه در حفرات بزرگ دندانی است. به همین دلیل سازندگان مواد ترمیمی در تلاش برای ساخت کامپوزیت‌هایی هستند که بتوان آنها را به روش توده‌ای به کار برد، در حالی که اثرات منفی قراردهی توده‌ای را نداشته باشند (۷).

یکی از این سازندگان (شرکت Kuraray/JAPAN) کامپوزیت Clearfil Photo Core- Light Cure را جهت بازسازی کامل (Build Up) ساختار دندانی معرفی نموده و ادعا کرده است که از مزایای این کامپوزیت، عدم نیاز به قرارگیری قطعه‌ای و ایجاد عمق پلیمریزاسیون یکنواخت تا عمق نه میلی‌متری با استفاده از روش توده‌ای است (۸). از طرفی اطلاعات کمی در مورد مقایسه میزان سختی دو روش قراردهی قطعه‌ای و توده‌ای،

داده‌های جمع‌آوری شده به صورت توصیفی و تحلیلی با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ مورد بررسی قرار گرفتند. به منظور تعیین اثر گروه و عمق و همچنین اثر متقابل آنها بر سختی، از آزمون آنالیز واریانس دو طرفه استفاده شد و $P < 0.05$ مبنای قضاوت آماری، مدنظر قرار گرفت.

یافته‌ها

طبق داده‌های حاصل از سختی‌سنجدی، میزان متوسط سختی هر گروه پنج تایی از نمونه‌ها در هر عمق نوردهی محاسبه شد. در گروه قراردهی قطعه‌ای حداکثر میزان سختی در عمق ۴ میلی‌متری ($86/4000$) و حداقل سختی در عمق ۸ میلی‌متری آن ($76/0000$) بود. در گروه قراردهی توده‌ای حداکثر سختی در عمق ۱ میلی‌متری ($91/0000$) و حداقل سختی در عمق ۶ میلی‌متری ($84/8000$) بود، البته تفاوت سختی‌ها در عمق‌های مختلف یک گروه معنادار نبود ($P > 0.05$). نمودار (۱) نمودار (۲).

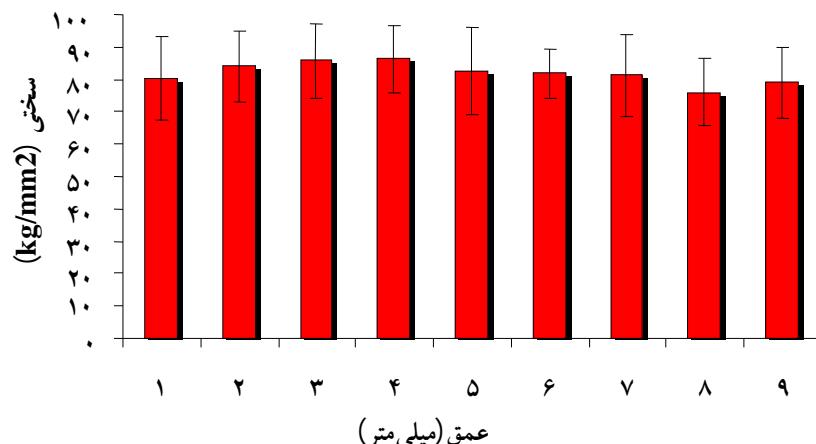
طبق داده‌های جدول (۱)، آنالیز واریانس دو طرفه نشان داد که تنها روش قراردهی قطعه‌ای یا توده‌ای کامپوزیت روی میکروسختی تأثیرگذار می‌باشد ($P < 0.05$) و اثر متقابل عمق کامپوزیت تأثیر معناداری بر روی میکروسختی ندارد ($P > 0.05$).

هر مرحله با ضخامت دو میلی‌متر توسط کندانسور قرار گرفتند. اطراف لبه‌های بریده‌شده سرنگ با ماژیک تیره، سیاه شد. بدنبال قرارگیری هر قطعه کامپوزیتی، فویل آلومینیومی، اطراف سرنگ قرار گرفت و سپس نوردهی شد. هر قطعه با شدت 650 mw/cm^2 و به مدت ۴۰ ثانیه توسط دستگاه Astralis نوردهی شد تا جایی که ارتفاع هفت میلی‌متری به دست آمد. برای قطعه دو میلی‌متر نهایی در سطح فوقانی سرنگ، نوار شفاف قرار گرفت و سپس نوردهی شد. نمونه‌های این گروه نیز مانند گروه اول در محیط تاریک جدا از گروه اول قرار گرفتند. مراحل مربوط به اندازه‌گیری سختی:

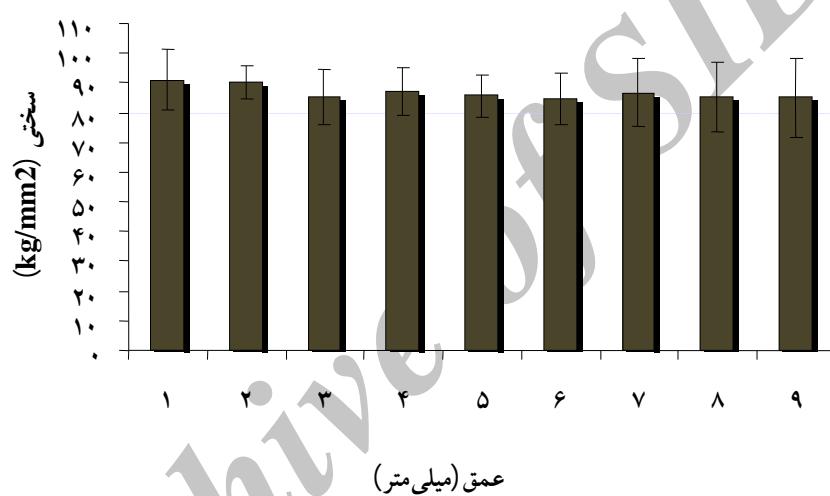
جهت ارسال به پژوهشگاه متالوژی رازی و اندازه‌گیری میکروسختی ویکرز، نمونه‌ها به مدت ۲۴ ساعت در محیط تاریک نگهداری شد. در آنجا نمونه‌ها از سرنگ خارج شده و توسط دستگاه مخصوص برش (ساخت کارخانه شهید وفایی) به صورت طولی برش داده شد؛ به طوری که برش انجام‌شده از وسط نمونه می‌گذشت. سپس نمونه‌های برش داده شده در اپوکسی رزین مانند شدند. سطح برش داده شده کاملاً صاف گردید. نیروی ۳۰۰ گرم توسط دستگاه سختی‌سنجد ویکرز (ساخت کارخانه BUEHLER آلمان) با نوک هرم الماسی اعمال شد. سختی نمونه‌ها در نه عمق کامپوزیت به این ترتیب اندازه‌گیری شد.

در هر عمق یک میلی‌متری از سطح، میکروسختی سه نقطه بر حسب kg/mm^2 اندازه‌گیری شد و سپس متوسط سختی آنها محاسبه گردید.

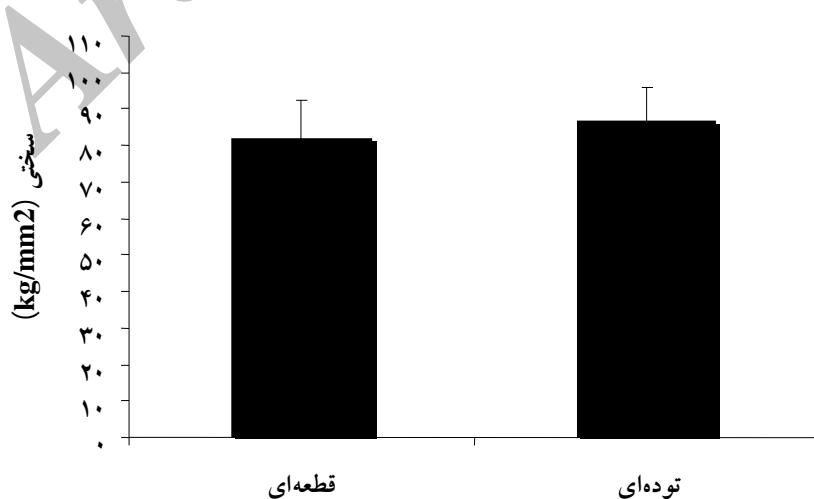
روش‌های آماری تجزیه و تحلیل نتایج:

نمودار ۱: سختی - عمق‌های یک تا ۹ میلی‌متری گروه قطعه‌ای

نمودار ۲: سختی - عمق‌های یک تا ۹ میلی‌متری گروه توده‌ای

نمودار ۳: سختی - گروه (روش‌های قراردهی قطعه‌ای و توده‌ای)

جدول ۱: نتایج آزمون آنالیز واریانس دو طرفه

P	F	میانگین مربعات	درجه آزادی	جمع مربعات	
.۰/۰۳۴	۴/۶۷۶	۵۲۳/۲۱۱	۱	۵۲۳/۲۱۱	گروه
.۰/۹۰۹	۰/۴۱۵	۴۶/۳۹۴	۸	۳۷۱/۱۵۶	عمق
.۰/۹۶۳	۰/۲۰۱	۳۳/۷۱۱	۸	۲۶۹/۶۸۹	گروه/عمق
			۹۰	۶۴۹۱۴۱/۱۰۰	جمع

بحث

کامپوزیت فتوکور حاوی ۶۵ درصد حجمی و ۸۳ درصد وزنی فیلر می‌باشد.

-۳ عمقد نفوذ نور در کامپوزیت‌های ترنسلوست و روشن بیشتر از کامپوزیت‌های اپک و تیره است. البته عمق پلیمریزاسیون، بیشتر از رنگ کامپوزیت به اپسیتی/ترنسلوستی آن بستگی دارد (۱۶ و ۱۷). کامپوزیت فتوکور، ترنسلوست و تک رنگ می‌باشد که عمق نفوذ نور مناسبی دارد.

-۴ گاهی در برخی از کامپوزیت‌ها، جهت انتقال بیشتر نور از غلاظت‌های بیشتر آغازگر (Photoinitiator) استفاده می‌شود (۱۲ و ۱۳).

نتایج مطالعه پوسکوس (Poskus)، و مطالعه‌ی یاپ (Yap) (۱۸) از جهاتی با نتایج مطالعه‌ی ما و مطالعه لازارچیک (Lazarchik) (متفاوت بود. به این صورت که کاهش سختی کامپوزیت میکروفیل تقریباً مشابه با کامپوزیت Packable بود با اینکه این کامپوزیت حاوی ذرات فیلری ۲-۲۰ میکرونی است (۷). بنابراین افزایش پراکنش نور ممکن است در کامپوزیت‌های هیبرید نیز رخددهد. یکی از دلایل آن این است که اندازه‌گیری‌های میکروسختی روی انواع کامپوزیت‌های دارای فیلرهای بزرگ (بیزرنگتر از ۱۰ میکرون) می‌تواند گمراحتنده باشد، چرا که شاخص دستگاه سختی‌سنگی می‌تواند فقط روی فاز آلی یا فاز غیر آلی وارد گردد (۱۳).

دلایل احتمالی دیگر این اختلافات، مربوط به متغیرهای مؤثر در نفوذ نور می‌باشد (۱۳ و ۱۴ و ۱۵) که شامل: ۱- هر چه دانسیتی انرژی (زمان نوردهی ضربدر

یافته‌های حاصل از این مطالعه نشان داد که در روش قراردهی قطعه‌ای و توده‌ای کامپوزیت فتوکور، تفاوت معناداری در سختی عمق‌های یک تا ۹ میلی‌متری وجود ندارد.

نتایج مطالعه لازارچیک (Lazarchik) (۹)، پوسکوس (Poskus) (۷)، از جهاتی مشابه مطالعه‌ی حاضر بود. در این مطالعات، در روش قراردهی قطعه‌ای، میزان سختی در عمق‌های مختلف کامپوزیت، صرفنظر از رنگ آن یکسان بود. همچنین میزان سختی در روش قراردهی توده‌ای، تحت تأثیر رنگ و ترکیب کامپوزیت بود؛ به‌طوری‌که با افزایش عمق کامپوزیت، میزان سختی در کامپوزیت میکروفیل بیشترین کاهش، کامپوزیت نانوهیبرید کاهش متوسط و کامپوزیت میکروهیبرید حداقل کاهش را نشان داد. میزان سختی در کامپوزیت ترنسلوست تکرنگ، تحت تأثیر روش قراردهی (قطعه‌ای یا توده‌ای) و میزان عمق کامپوزیت نبود (۹). نتایج تحقیق ما نیز مشابه این مطالعات بود. دلایل احتمالی این نتایج شامل:

۱- ذرات پرکننده با ابعاد ۱-۱/۰ میکرون بیشترین پراکنش نور را دارند (۱۰). بنابراین در کامپوزیت‌های میکروفیل، نفوذ نور و به‌دبیال آن میزان پلیمریزاسیون در عمق‌های بیشتر کامپوزیت کمتر خواهد بود (۱۱). در کامپوزیت فتوکور هیبرید، با توجه به فیلرهای با ابعاد ۲/۵ میکرون، پراکنش نور در آن کاهش می‌یابد.

۲- هر چه قدر محتوای فیلری کامپوزیت بیشتر باشد، پراکنش نور نیز بیشتر خواهد شد (۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵).

مطالعه آمارال (Amaral) (۴) و مطالعه آسموسن (Asmussen) (۶) بود.

دلایل احتمالی این نتایج شامل: ۱- در روش قراردهی قطعه‌ای، امکان ایجاد حباب‌ها در بین قطعات قرارگرفته و در نتیجه شکست در باند بین قطعات و کاهش سختی دو برابر بیشتر از روش قراردهی توده‌ای است (۲۵ و ۲۶).

۲- گرمای ناشی از پلیمریزاسیون، باعث افزایش دما در عمق‌های بیشتر می‌شود و پلیمریزاسیون نیز افزایش می‌یابد (۶).

این قسمت از مطالعه حاضر با مطالعه پرایس (Price) (۵) و مطالعه آگویرار (Aguirar) (۲۴) و بخشی از نتایج، مطالعه لازارچیک (Lazarchik) (۹) و مطالعه Poskus (۷) هم خوانی نداشت. اختلاف نتایج، مربوط به همان متغیرهای مؤثر بیان شده در نفوذ ناکافی نور در کامپوزیت است (۱۳ و ۱۴ و ۱۵).

با توجه به متفاوت بودن نتایج در مطالعات مختلف، می‌توان گفت، زمانی که فرمول‌های مختلفی از کامپوزیت‌ها مقایسه می‌شوند، مقادیر خاصی از سختی را نمی‌توان به درجه پلیمریزاسیون معینی نسبت داد، چون خواص مکانیکی کامپوزیت‌ها به متغیرهای مؤثر در نفوذ کافی نور در کامپوزیت بستگی دارد.

نتیجه گیری

در هر نوع کامپوزیتی جهت دستیابی به عمق کیورینگ مناسب، باید شرایط استاندارد مربوط به همان کامپوزیت را رعایت نمود. با توجه به شرایط آزمایشی فراهم شده در مطالعه حاضر، کامپوزیت فتوکور تا عمق نه میلی‌متری، پلیمریزاسیون و سختی یکنواختی دارد.

قدرتانی

این مقاله حاصل از انجام طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز می‌باشد که با حمایت مالی این دانشگاه انجام شده است. بدینوسیله مراتب تشکر و قدردانی خود و همکاران را اعلام می‌نماییم.

شدت نوردهی (کمتر باشد، عمق پلیمریزاسیون نیز کمتر خواهد شد. در مطالعات مختلف میزان دانسیتی انرژی متفاوت بود (۱۳ و ۱۴ و ۱۵ و ۱۹ و ۲۰). در مطالعه ما کامپوزیت فتوکور با دانسیتی 26 J/cm^2 تا عمق ۹ میلی‌متر، پلیمریزاسیون و سختی یکنواختی داشت. بنابراین در هر نوع کامپوزیت با فرمول خاص، حد آستانه‌ای از دریافت انرژی تا عمق مشخص وجود دارد (۲۱).

۲- یکی دیگر از متغیرهای پلیمریزاسیون، نوع دستگاه نوردهی بر اساس طیف نوری و خصوصیات فیزیکی دستگاه است (۵ و ۲۲). در مطالعات دیگر از دستگاه‌های مختلف LED، PAC، QTH و یا LED استفاده شده است. طیف خروجی (شدت در برابر طول موج) این دستگاه‌ها با هم متفاوتند. هر چقدر طول موج نور، کمتر می‌شود پراکنش نور نیز بیشتر می‌گردد. برای هر نوع دستگاه نوردهی، جهت دستیابی به سختی مطلوب در عمق‌های مشخص، حداقل زمان نوردهی متفاوتی وجود دارد (۱۳). دستگاه ۱۰ Astralis مورد استفاده در مطالعه ما دارای طول موج $400-500$ نانومتر، در حد دامنه نور جذب شده توسط کامفورکوئینون (آغازگر کامپوزیت) بود.

۳- هر چقدر قطر دستگاه نوردهی بیشتر باشد، عمق نفوذ نور کمتر خواهد شد (۲۳). با افزایش فاصله نوک دستگاه نوردهی از سطح کامپوزیت، عمق نفوذ نور کم می‌شود (۲۴). در مطالعه ما نوک دستگاه نوردهی دارای قطر هشت میلی‌متر بود و فاصله‌ای با کامپوزیت نداشت، ولی در مطالعات دیگر از قطرها و فواصل مختلف استفاده شده است.

۴- در آزمایشات متنوع، از انواع مختلف تهیه حفره و آماده‌سازی کامپوزیت استفاده می‌شود (۶ و ۷ و ۱۵ و ۲۱). در مطالعه ما، نمونه‌های کامپوزیتی در سرنگ‌های انسولین تهیه شد.

در مطالعه حاضر ثابت شد که میزان سختی هر کدام از عمق‌های معادل یک میلی‌متری از سطح تا عمق ۹ میلی‌متری، در روش قراردهی توده‌ای بیشتر از روش قراردهی قطعه‌ای کامپوزیت است. نتیج این تحقیق مشابه

منابع

- 1-He Z, shimada Y, Tagami J. The effects of cavity size and incremental technique on micro –t ensile bond strength of resin composite in class I cavities. Dent Mater 2007;23:533-8.
- 2-Soh MS, Yap AU, Siow KS. The effectiveness of cure of LED and halogen curing lights varying cavity depths. Oper Dent 2003;28:707-15.
- 3-Moore BK, Platt JA, Borges G, Chu TM, Katsilieri I . Depth of cure of dental resin composites: ISO 4049 depth and microhardness of types of materials and shades. Oper Dent 2008;33:408-12.
- 4-Amaral CM, de Castro AK, Pimenta LA, Ambrosano GM. Influence of resin composite polymerization techniques on microleakage and microhardness. Quintessence Int 2002;33:685-9.
- 5-Price RB, Derand T, Loney RW, Andreou P. Effect of light source and specimen thickness on the surface hardness of resin composite. Am J Dent 2002;15:47-53.
- 6-Asmussen E, Peutzfeldt A. Influence of specimen diameter on the relationship between subsurface depth and hardness of light-cured resin composite. Eur J Oral Sci 2003;111:543-6.
- 7-Poskus LT, Placido E, Cardoso PE. Influence of placement techniques on Vickers and knoop hardness of class II composite resin restorations. Dent Mater 2004;20:726-32.
- 8-Kuray Dental CO. Clearfil photo core light cure composite[Internet]; [Cited 2007]. Available from: <http://www.dentalcompare.com/Product/Clearfil-photo-core.html>.
- 9-Lazarchik DA, Hammond BD, Sikes CL, Looney SW, Rueggeberg FA . Hardness comparison of bulk – filled/transtooh and incremental – filled/ occlusally irradiated composite resins. J Prosthet Dent 2007;98:129-40.
- 10-Lang BR, Jaarda M, Wang RF. Filler particle size and composite resin classification systems. J Oral Rehabil 1992;19:569-84.
- 11-Cook WD. Factors affecting the depth of cure of UV- polymerized composites . J Dent Res 1980;59:800-8.
- 12-Resin composite restorative materials. In: Powers JM, Sakaguchi RL, editors. Craig's restorative dental materials. 12th ed. St. Louis,Mo: Mosby Elsevier; 2006. p.191-207.
- 13-Bayne SC, Thompson J Y. Biomaterials. In: Roberson TM, editor. Sturdevant's Art and science of operative dentistry. 5th ed. St. Louis, Mo.: Mosby Elsevier; 2006. p.197-201.
- 14-Atmadja G, Bryant RW. Some factors in fluencing the depth of cure of visible light-activated composite resins.Aust Dent J 1990;35:213-8.
- 15-Strydom C. Curing lights--the effects of clinical factors on intensity and polymerisation . SADJ 2002;57:181-6.
- 16-Shortall AC. How light source and product shade influence cure depth of a contemporary composite .. J Oral Rehabil 2005;32:906-11.
- 17-Sakaguchi RL, Douglas WH, Peters MC. Curing light performance and polymerization of composite restorative materials. J Dent 1992;20:183-8.
- 18-Yap AU. Effectiveness of polymerization in composite restoratives claiming bulk placement: Impact of cavity depth and exposure time. Oper Dent 2000;25:113-20.
- 19-Lindberg A, Peutzfeldt A, van Dijken JW. Effect of Power density of curing unit, exposure duration, and light guide distance on composite depth of cure. Clin Oral Investig 2005;9:71-6.
- 20-Nomoto R, Asada M, McCabe JF, Hirano S. Light exposure required for optimum conversion of light activated resin systems. Dent Mater 2006;22:1135-42.
- 21-Santos GB , Medeiros IS , Fellows CE, Muench A,Braga RR. Composite depth of cure obtained with QTH and LED units assessed by microhardness and Micro– Raman Spectroscopy. Oper Dent 2007;32:79-83.
- 22-Uhl A, Mills RW, Vowles RW, Jandt KD. Knoop hardness depth profiles and compressive strength of selected dental composites polymerized with halogen and LED light curing technologies. J Biomed Mater Res 2002;63:729-38.
- 23-Nitta K. Effect of light guide tip diameter of LED-Light curing unit on polymerization of light-cured composites. Dent Mater 2005;21:217-73.
- 24-Aguirar FH, e Oliveria TR, Lima DA, Ambrosano G, Lovadino JR. Microhardness of different thicknesses of resin composite polymerized by conventional photocuring at different distances. Gen Dent 2008;56: 144-8.
- 25-Abbas G, Fleming GJ, Harrington E, Shortall AC, Burke FJ. Cuspal movement and microleakage in premolar teeth restored with a packable composite resin cured in bulk or in increments. J Dent 2003;31:437-44.
- 26-Halon G, Levin M, Bimstein E, Grajower R, Eidelman E. Clinical, radiographic, SEM evaluation and assessment of microleakage of class II composite restorations. Am J Dent 1989;2:274-8.

Comparison of Microhardness of a Composite Core in Two Different Placement Techniques - An Invitro Study

Faramarz Zakavi^{1*}, Somayeh Hosseini Tabatabaei², Fatemeh Bahramnejed², Soheila Sadeghian², Kaveh Khalaj², Mahdi Pourmahdi borujeni³

1-Assistant Professor of Operative and Esthetic.

2-Resident of Operative and Esthetic.

3-Assistant Professor of Food Hygiene.

1,2-Department of Operative and Esthetic , Dentistry School, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

3-Department of Food Hygiene, Faculty of Veterinary Medicine, Shahid Chamran University of Ahvaz , Iran.

Abstract

Background and Objective: The purpose of this study was laboratory comparison of microhardness values in one kind of composite core at complete building tooth with incremental and Bulk placement techniques.

Subjects and Methods: Ten cylindrical samples of clearfil photo core-light cure (Kuraray/Japan), (Translucent, Single Shade) composite were prepared up to 9mm in Insulin syringes. Half of them were built with incremental placement technique by 2 mm increments and the other half were built with bulk placement technique. Light curing was done with output irradiance of 650 mw/cm^2 for 40 seconds. Samples were cut in longitudinal position and were mounted in Epoxy resin. Vicker's microhardness was measured from surface of every samples in the 1,2,3,4,5,6,7,8,9 mm depths. Statistical Analyses were done with two-way ANOVA ($P<0.05$).

Results: The micro hardness values of equivalent depths in bulk placement technique were more than incremental placement. There were not significant differences among the hardness of 1 to 9 mm depths, in two placement techniques.

Conclusion: In order to achieve the suitable curing depth in every composite with regard to its composition and color, we should follow the light curing standard conditions of that special composite.

Keywords: Composite Placement Techniques, Hardness Tests, Composite Resin, Degree of Conversion.

►Please cite this paper as:

Zakavi F, Hosseini- Tabatabaei S, Bahramnejed F, Sadeghian S, Khalaj K Pourmahdi Borujeni M. Comparison of Microhardness of a Composite Core in Two Different Placement Techniques - An Invitro Study. Jundishapur Sci Med J 2012;11(1):27-34

Received: June 7, 2010

Revised: Dec 1, 2011

Accepted: Dec 21, 2011